

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele
2014. április

HÍREK

Már három tojás van a fészekben

Javában zajlik a költés a gemenci bekamerázott fekete gólya fészekben. Április 14-én reggelre már 3 tojás lapult a fészkek mélyén. Ez még várhatóan nem a maximális mennyiség. Általában 4-5 tojást raknak, de nagy ritkán előfordul, hogy 6 tojáson kotlik a szülőpár. Az pedig végképp csodaszamba megy, ha mind a 6 fiókát sikerül felnevelni, majd kiröptetni. Ilyen esetet néhány éve a Bács-Kiskun megyei Harta település közelében figyeltek meg a szakemberek. A kamera képe megtekinthető itt: <http://bite.sugovica.hu/bshu05/golya/index.htm>

Új fészekben a barcsi gólyapár

Az idei tavasz sem lenne teljes a magyar vidék szeretett madara, a fehér gólya nélkül Dél-Somogyban sem. A Baracson fészkelő két fehér gólya pár közül az egyik a Bajcsy Zsilinszky utca 16. szám alatti ház kéményén költött. A tulajdonos a kémény elöregedése és rossz állapota miatt kezdeményezte annak lebontását, a gólyafészkek és a tartóaljzat levételét tavaly már el is végezte a költés utáni időszakban. A régi fészkek lebontásával egy új fészkek kihelyezése vált szükségessé a fokozottan védett madarak zavartalan költésének biztosítása érdekében.

Mivel a gólyák kéményen költöttek, nagyobb volt az esélye annak, hogy az új fészket is elfogadják, ha az a közelben és szintén egy kéményen (nem villanyoszlopon) helyezkedik el. Így esett a választás a Deák Ferenc Általános Iskola volt ebédlőjére. Március 7-én történt meg a fészekkihelyezés. A természetvédelmi örök emelődaruval egy 1 méter átmérőjű fém talapzatra szőlővesszőből készített stabil fészkekalapot helyeztek el, az otthonosabbá tétel érdekében a fészkekcsészét is kibélelték. Az enyhe idő kissé előbbre hozta a gólyák érkezésének időpontját is, március 23-án mindkét barcsi pár megérkezett. Miután a tavalyi fészket nem találták, a pár 25-én el is foglalta az új helyen a kihelyezett műfészket. Április 1-én a fészkekcsészét rendezgették, kibélelték a saját maguk által kiválasztott ágakkal, április 7-én a tojó már az első tojáson kotlott. Mivel kétnaponta rak új tojást, jelenleg már a 4., 5. tojást melengeti.

A pár tehát elfoglalta új költőhelyét, a fészekáthelyezés sikeresnek bizonyult! A visszatért barcsi gólyapárnak sikeres költést kívánunk!

(Horváth Zoltán, Rajnai Virág Éva)

TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért 2014. május 9-11 között

A TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarországért akció ma hazánk legnagyobb önkéntes mozgalma. Idén immár negyedik alkalommal valósul meg. A szemétygyűjtési akció keretében szerte az országban „tavaszi nagytakarítanak” a TeSzedd! önkéntesei. A mozgalom célja, hogy közösen megtisztítsuk szűkebb-tágabb környezetünket. A szervezők azt is szeretnék, ha minél több ember kifejezésre is juttatná a benne rejlő igényt a tisztaságra és felhagyna a szemeteléssel. Hiszen ha a kukába kerül a szemét, akkor nincs mit összeszedni. Emellett az is a cél, hogy minél többen ráérezzenek az önkéntesség ízére. A TeSzedd! nemzetközi porondon is bemutatkozik idén, hiszen Magyarország csatlakozik vele a „Let’s Clean Up Europe!” elnevezésű összeurópai kezdeményezéshez, amit az Európai Bizottság EWWR LIFE+ programja keretében szerveznek meg. Május 10-én a kontinens 28 országának polgárai töltik a napjukat szemétszedéssel. További információk: www.teszedd.hu

Szobrot avattak Dr. Lehmann Antal emlékére

2014. április 9-én – a Duna-Dráva Nemzeti Park alapításának 18. évfordulóján – avatták fel a pécsi Pintér-kert Arborétumban Dr. Lehmann Antal (1936-2010) szobrát. Dr. Lehmann Antal PhD. ny. egyetemi docens, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság volt igazgatója életét a természettudományi ismeretek megszerzésének és továbbadásának, az oktatásnak, nevelésnek, továbbá Dél-Dunántúlon a természet védelmével kapcsolatos gyakorlati természetvédelmi munka alapjai megteremtésének szentelte. A szobor Trischler Ferenc szobrászművész alkotása. Avató beszédet mondott Závoczky Szabolcs igazgató, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság; Dr. habil. Aubert Antal egyetemi docens, intézetigazgató (PTE-TTK Földrajzi Intézet); Dr. Papp Tivadar, a Mecsekerdő Zrt. nyugalmazott vezérigazgató helyettese, címzetes egyetemi tanár.

Fontos tudnivaló, ha bagolyfiókát találunk

A baglyok a korai fészkelők közé sorolhatók, általában áprilisban már tojásos fészkek van. Fészket azonban nem építenek, rendszerint korábbi szarka- vagy varjúfészket foglalnak el, és abba rakják 4-6 tojásukat. Azt kevesen tudják, hogy a baglyok fészekhagyók, tehát a fiókák még azelőtt elhagyják a fészket (kb. háromhetes korukban), mielőtt a tollazatuk teljesen kifejlődne, és egyáltalán repülni tudnának. Ilyenkor a közeli bokrok között bujkálnak, majd a sötétedést követően hangjukkal behívják a szülő madarakat, amelyek megetetik őket. Egy hónapos koruk után tudnak csak repülni, és még néhány hét, amíg önállóak lesznek.

Sajnos gyakori jelenség, hogy a fészket elhagyó, egyébként még pelyhes fiókát megtalálják (gyerekek, felnőttek egyaránt) és kellő ismeret hiányában hazaviszik. Otthon megpróbálják felvágottal, macskaeledellel megetetni (rosszabb esetben kenyérrrel, szalonnával, darával). Ezek a kisbaglyok általában 1-2 napon belül elpusztulnak. Amikor „árván maradt” baglyot találunk, akkor a számára legbiztosabb mód, ha a legközelebbi sűrű bokorra vagy fára feltesszük (így a kutyák, macskák okozta veszélyeket is kiküszöböljük). Ilyenkor jó eséllyel az éjszaka leple alatt a szülő madaraktól megkapja a megfelelő táplálékot is.

További részletek, fotókkal: http://www.ddnp.hu/index.php?pg=news_111_2176

PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK

A barlangok és élőviláguk

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság rajzpályázatot hirdet általános iskolák alsó és felső tagozatos tanulói részére a június 21-én, az Abaligeti-barlangnál megrendezésre kerülő Barlangok Napja rendezvényhez kapcsolódóan. A pályázatra a barlangokról, formakincsükről, a barlangok élővilágáról készült alkotásokat várunk. A beküldendő pályamunkák mérete: maximálisan A/3 méret; technikája: grafika, festmény, zsírkrétarajz és egyéb

vegyes technika. A pályázat I-III. helyezette korcsoportonként a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság értékes ajándécsomagjában részesül. A részletes pályázati felhívás megtalálható honlapunkon: http://www.ddnp.hu/index.php?pg=news_111_2177

A Duna-delta természeti szépségei

Partnerszervezetünk, a Duna-Delta Bioszféra Rezervátum (DDBRA) a tulceai 14-es számú gimnáziummal közösen új környezeti nevelési projektet indított el, „Danube Delta, the Paradise of Flora and Wildlife” címmel. Az együttműködés keretében nemzetközi alkotói pályázatot hirdettek meg, festmény, rajz, poszter kategóriákban. A pályázat témája a Duna-delta tájképi értékei, a változatos élővilág és az élőhelyek természetes harmóniája. Az angol nyelvű részletes pályázati kiírás és a nevezési lap elérhető honlapunkról: http://www.ddnp.hu/index.php?pg=news_111_2175

HERMAN OTTÓ EMLÉKÉV

A Herman Ottó Emlékév eseményeinek sorába természetesen a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is bekapcsolódott, megemlékezésekkel, szakvezetéses túrákkal. A programok közül az első május 17-én, a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzetben kerül megrendezésre, Kárászon és a település környékén:

Erdőlakó madarak nyomában – Jelvénygyűjtő túra május 17-én

A Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet északi szegélyén bújjik meg a festői hangulatú Kárász község. Talán nem is véletlen, hogy éppen ott, ezen az erdőkkel és patakokkal körülvett, télen-nyáron madárdaltól hangos kis településén jött létre hazánk első, gépi erőre berendezkedett fészekodú gyára. A kis „gyár” alapítója Kühnel Márton volt, a bajorországi Statfelsteinből áttelepült vízimolnár fia, aki a XX. század elején került kapcsolatba Herman Ottóval, akinek madárvonulási megfigyeléseket küldött. A nagy magyar polihisztor akkor az általa alapított Madártani Központ vezetője volt. A találkozásból barátság, a barátságból munkakapcsolat alakult ki. Herman Ottó többször járt Kárászon, s az ő alapos megfigyeléseinek és gyakorlati tanácsinak segítségével közösen alakították ki a különböző méretű odúkat cinkék, csuszkák, légykapók, harkályok és sok más madár csoport számára. Több tucat kísérleti odú után jutottak el azokhoz a típusokhoz, amelyeket már gyártani is érdemes volt. Csörgey Titusz ornitológus, a Madártani Intézet munkatársa kezdeményezésére Kühnel Márton Németországból hozatott gépekkel fűrésztelepe melléküzemeként 1906-ban megalapította az Első Magyar Fészekodú- és Madáretető-készülékek Gyárat, ahol az egész országot ellátó mesterséges faodvakat, madáretetőket és madárvédelmi eszközöket készítettek, sőt később megérkeztek az első külföldi megrendelések is. A Madártani Központ biztatására Kühnel Márton a maga odúival és etetőivel részt vett a milánói és a barcelonai vilákiállításokon. Szorgos munkája megérdemelt sikert aratott, mindkét kiállításon aranyérmeket kapott. Az 1928-tól exportra is gyártó kisüzem, külföldön főként Észak-Olaszországban népszerűséget nyert fészekodú megvalósítói voltak többek között a Monzai Királyi Parkban vagy Milánó közterein is.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Herman Ottó halálának 100. évfordulója tiszteletére Kárászról ismeretterjesztő túrát szervez. A túra során megismerkedhetünk a tájvédelmi körzet csodálatos madárvilágával, azokkal a fajokkal, amelyek számára Kühnel Márton és Herman Ottó megálmodta és létre is hozta a fészekodú gyárat. Meghallgathatjuk tavasi éneküket és távcső segítségével akár meg is pillanthatjuk őket a lombok között. A túrához egy játék is kapcsolódik: a résztvevőknek a túrán elhangzottakkal kapcsolatosan feltett kérdésekre kell válaszolniuk, a helyes válaszadók nyereménysorsoláson vehetnek részt.

Helyszín, időpont: Kárász, faluház, 10.00 óra. A túra hossza, időtartama: 5 km, 3 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

PROGRAMAJÁNLÓ

Halászlati bemutató a Boki-Dunánál

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapanca Tájegységében, Mohácstól délre telálható Boki-Duna gyönyörű vízterülete évszázadokkal ezelőtt a Duna egy túlfelződött kanyarulata volt, mely lefűződött és ma holtágként él tovább. Mivel a Dunából csak közvetett úton és ritkán kap vizet, így a feltöltődése lassan halad előre. A halászlati bemutatóhelyen 500 évet ugrunk vissza a múltba, és egy ősi vízi világba pillanthatunk be. Megismerhetjük a hagyományos ártéri életmódot, gazdálkodást, számos érdekességet hallhatunk a rideg állattartásról, méhészkedésről, tradicionális halászlati módszerekről (pl. emelő halászlát, rekesztő halászlát, állító halászlát) és eszközökről (vejsze, milling, kece) is. A program során az eszközök megtekintésére és kipróbálására is lehetőség nyílik.

Megközelítés: egyénileg, gépkocsival Kölked felől az erdőfüi úton haladva, Erdőfü után 1,5 km-re, vagy kerékpárral. GPS: N45.900006 E18.779894

Információ, időpont egyeztetés: E-mail: info@fehergolyamuzeum.hu Honlap: www.fehergolyamuzeum.hu

Kis természetvédők napközis tábor a Tettye Oktatási Központban

Értékes természetismereti programokkal kitöltött tábor várja a 8-12 éves korú gyermekeket Pécsen, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központjában augusztus 11-15. között, naponta 8-16 óra között. Címszavak a tematikából: a Pintér-kert felfedezése; élet a vízben; állatok nyomában; élet a levegőben; a túlélés bajnokai; élet az erdőben; szöszmötölés – kézműveskedés a zöld szemlélet jegyében sok szép ajándék készítésével; emléktáska készítés; egész napos kirándulás. A tábort a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai vezetik, akiknek céljuk, hogy minden gyerek jól érezze magát, sokat nevessenek és közben érdekes, tartalmas, szórakoztató programokon vegyenek részt, ahol megismerhetik a körülöttünk élő élővilágot!

A jelentkezési határidő: 2014. augusztus 1. A tábor helyszíne: Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság – Tettye Oktatási Központ; 7625 Pécs, Tettye tér 8.; A tábor maximális befogadóképessége 20 fő. Információ: Rózsa Anita, 30-377-3383, 72-517-223, rozsa@ddnp.kwm.hu; Temesi Andrea, 30-509-7053, 72-517-222, temesia@ddnp.kwm.hu.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság programjai 2014. májusban és június elején

Május 3.: Ürge tanösvény túra

A 2013-ban felavatott e-tanösvényen haladva a Paks környéki homokpuszta sajátos és változatos élővilágával ismerkedhetnek meg az érdeklődők.

Helyszín, időpont: Paks, M6-os felüljárójának ürgemezei oldala, 10.00 óra.

A túra hossza, időtartama: 4 km, 3 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 6.: DDNP Klub

ERDŐGAZDASÁG – Szegvári Zoltán előadása

Diavetítéses előadás

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 17.00 óra. Ingyenes program.

Május 14.: Kis méhészt – pecsétgyűjtő program gyerekeknek

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központja játékokra invitálja a 7-13 éves diákokat! A játék egy előadásorozat része, ahol a résztvevők rengeteg érdekességet tudhatnak meg a természetvédelem gyakorlati tevékenységeiről, valamint a növényekről, a gombákról és az állatokról. Azok a gyerekek, akik a pecsétgyűjtő sorozat hat programján részt vesznek, ingyenesen látogathatnak el családjukkal (max. 5 fő) a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság egyik szabadon választott túrájára 2014-ben, vagy 2015-ben. A május 14-i program témája: A méhek élete, tánca. A program során kiderül, hogy hogyan is készül a méz.

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási Központ, 15.00 óra

A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

Május 17.: Erdőlakó madarak nyomában – Jelvénygyűjtő túra

A Herman Ottó év alkalmából Igazgatóságunk túrát szervez a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet erdeiben. A szakvezetési séta során bepillantunk az erdőlakó madarak rejtett életébe. Többek között megtudhatjuk, hány fiókat nevelhet fel a széncinege, mekkora fészket rak a rétisas, vagy miért fontosak az idős, természetes fák az odúlakó madárfajok számára. A túra során szakavatott kollégánk segít eligazodni a madárhangok dallamos világában. Részletes leírást l.: fentebb.

Helyszín, időpont: Kárász, faluház, 10.00 óra

A túra hossza, időtartama: 5 km, 3 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 17.: Értéktörző Zákányi-dombok

Táj és ember harmóniáját idézi túránk. Kilátás a Zákányi Látó-hegyről a párába vesző horvát hegyekre, a lábunk alatt hol ezüstösen, hol zöldesen kanyargó Drávára. Apró kincsünk az illír bükkösök hírneműként fennmaradt törekeny állományában: pofók árvacsalán virágozik a vastag avarszőnyegen. A magaspart vízmosásában keskeny erecske keresi útját a folyó felé, s a meredek oldalon nyugati ajtócsigák rejtőzködnek. Az itt-ott még felbukkanó öreg gyümölcsfák és szőlők mellett sétálva pihenőt tarthatunk egy helyi gazdálkodónál, ahol sajtóstólásra is lehetőség nyílik.

Helyszín, időpont: Zákány, Önkormányzat melletti parkoló, 10.00 óra

A túra hossza, időtartama: 7 km, 3-4 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 24.: Gyógynövényút a majszi kiserdőben

Az Európai Nemzeti Parkok Napja alkalmából szervezett túrán a majszi kiserdőben kalandozva ismerhetjük meg a legáltalánosabb gyógynövényeket, azok felhasználását a népi gyógyászatban. Hallhatunk a gyógynövények gyűjtéséről, előkészítéséről és alkalmazásáról. A túrának kiemelt témája lesz a vadon gyűjthető és ehető növények felhasználása is. Utunk első szakasza egy síkvidéki tölgyes erdőn vezet keresztül, majd a Borza-patak mellett haladva egy erdei ösvényen érkezünk vissza a kiindulási helyre.

Helyszín, időpont: Majs, futballpálya, 11.00 óra

A túra hossza, időtartama: 4-5 km, 4-5 óra, a részvételi díj: 500 Ft/fő.

Május 24.: Csillagnéző túra a Zselici Csillagoségbolt-parkban

Csillagséta nemzeti parkjainkban

A Zselicben a lakott területektől, városoktól távoli, világítás nélküli helyen olyan látvány tárul a túrázóknak, amely nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában is ritkán adatik meg. Naplemente után derült, felhőtlen égbolt esetén a csillagos égbolt megfigyelésére lesz lehetőség Európa egyik legkisebb fényszennyezésű területén, csillagász szakember segítségével. A résztvevők távcsővel figyelhetik meg a szabad szemmel nem látható jelenségeket, és számtalan érdekes információt tudhatnak meg a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őreitől.

A túra résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/405-4571

Helyszín, időpont: Zselic, Hotel Kardosfa, 19.30 óra (Gyülekező: 19.00 óra)

A túra hossza, időtartama: 5-6 km, 4 óra, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Május 26.: Kis Természetbúvárok Szakköre

A Kis Természetbúvárok Szakkörének foglalkozásain rátermett oktatók segítségével, élményt adó programokon fedezhetik fel a gyerekek az élővilág titkait. A május 26-i program témája: Mit lehet tudni a harkályokról?

Helyszín, időpont: Pécs, Tettye Oktatási központ, 15.00 óra
A program időtartama: 1,5 óra, a részvételi díj: 300 Ft/fő.

Június 7.: Fedezzük fel a Mészégető-források barlangját!

A Mészégető-források barlangja változatos szélességű, aktív patakos barlang, egyediségét az oldásos formák, vízesések adják, jellegzetessége a kőzet felszínét borító mangánkiválás okozta fekete bevonat. A kiépítetlen „vad” barlangban megtett túra hossza 400 m, a szükséges felszerelést a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság biztosítja a látogatók részére. A barlangtúrán 14 év felettiiek vehetnek részt, 14-18 év közöttiek esetében írásos szülői engedély szükséges.

A résztvevők létszáma korlátozott, ezért minden esetben előzetes bejelentkezés szükséges! A túra minimum 3 fő jelentkezése esetén indul. Tel.: 30/525-4351.

A helyszínről és az időpontról a túra előtt néhány nappal kapnak értesítést a jelentkezők.

A túra időtartama: 3-4 óra, a részvételi díj: 5300 Ft/fő.

Június 7.: Halászati bemutató a Boki-Dunánál

A Béda-Karapancsán található Boki-Duna holtág az 1800-as években fűződött le a Dunáról. Hatalmas nádasával és mély, tiszta vizével, tündérrózsa telepeivel gyönyörű látvány. Az ártéri élet fontos eleme volt a halászat évszázadokon keresztül, ennek hangulatával, tárgyi emlékeivel ismerkedhet meg a látogató a program során. Lehetőség van az eszközök kézbe vételére és kipróbálására is.

Helyszín, időpont: Boki-Duna, Erdőfűn áthaladva 1,5 km-re (GPS: N45.900000 E18.780000), 10.00 óra

A program időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 900 Ft/fő.

A DUNA-DRÁVA NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATÓHELYEI

[Pécs, Pintér-kert Arborétum](#)

[Pécs, Tettyei Mésztafa-barlang](#)

[Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum](#)

[Mohácsi Történelmi Emlékhely](#)

[Kölked, Fehér Gólya Múzeum](#)

[Boki-Duna, halászati bemutatóhely](#)

[Barcs-Drávaszentés, Dráva Kapu Bemutatóközpont](#)

[Szársomlyó](#)

[Nagyharsányi Szoborpark](#)

[Zselici Csillagoségbolt-park - Éjszakai túrák előre meghirdetett időpontokban - Éjszakai túrák igény szerint](#)

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 72/518-221, 72/518-222

E-mail: wodtke@ddnp.kwm.hu, komlos@ddnp.kwm.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, kérjük jelezze ezt számunkra "Hírlevél leiratkozás" tárgyú [e-mailben](mailto:)! Köszönjük!